

Η κοινωνία μπορεί να αποτρέψει την ενδο- οικογενειακή βία

Ο Αίνσταϊν έλεγε ότι το κακό κυριαρχεί γιατί το πράττουν λίγοι, αλλά πολλοί το αφήνουν να συμβεί. Μπροστά στο θλιβερό φαινόμενο των καιρών, την έμφυλη βία, εμείς, οι πολλοί, έχουμε τη δύναμη να δράσουμε για να αποτρέψουμε το επόμενο περιστατικό και να αποδειχθούμε καταλύτες των εξελίξεων, όπως οφελούμε ως υπεύθυνοι συμπολίτες της διπλανής πόρτας.

Με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας να καταγράφει 60% αύξηση στην ενδοοικογενειακή βία και στη βία κατά των γυναικών τα χρόνια της πανδημίας, οι ειδικοί αναδεικνύουν τον κομβικό ρόλο του κοινωνικού περίγυρου στην πρόληψη τέτοιων τραγικών φαινομένων. Αν οι γείτονες, συγγενείς, φύλοι και γνωστοί του θύτη και του θύματος δεν σπάσουν τη σιωπή τους και παραμείνουν αδρανείς παρατηρητές, ο κύκλος της βίας θα διαιωνίζεται.

«Οι παρατηρητές, δηλαδή οι κοινωνίκος περίγυρος, είναι το Α και το Ω στις περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας και πρέπει όλοι μας να καταλάβουμε πως η σιωπή είναι συνένοχη. Όσοι ξέρουν και δεν μιλούν, δεν ειδοποιούν την αστυνομία και τις κοινωνικές υπηρεσίες γι' αυτό που συμβαίνει πίσω από τη διπλανή τους πόρτα,

είναι συνένοχοι. Επιπλέον, αντί να παρακινήσουν τη γυναίκα που κινδυνεύει να φύγει άμεσα, την εγκλωβίζουν, στέλνοντάς της τα λάθος μηνύματα με φράσεις του τύπου "πού θα πας αν φύγεις", "έχεις παιδιά, πώς θα τα μεγαλώσεις μόνη σου", "δώσο του άλλη μία ευκαιρία". Αν η κακοποιημένη γυναίκα ακολουθήσει αυτές τις προτροπές, μπορεί να το πληρώσει με τη ζωή της», επισημαίνει ο ψυχίατρος - ψυχοθεραπευτής Δημήτρης Οικονόμου. Από τη μεριά της, η υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Μαρία Συρεγγέλα, υπεύθυνη της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, τονίζει πως οι δολοφονίες γυναικών προκαλούν θλίψη σε ολόκληρη την ελληνική κοινωνία και πως σε αυτή την εθνική προσπάθεια για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας δεν υπάρχουν στρατόπεδα παρά μόνο ένας στόχος, η εξάλειψη της βίας.

Όπως εξηγεί ο κ. Οικονόμου, οι γυναίκες έχουν ένστικτο, το ένστικτο της επιβίωσης και της προστασίας των παιδιών τους, και όταν καταλαβαίνουν ότι ο κίνδυνος είναι αληθινός πρέπει να φεύγουν αμέσως μαζί με τα παιδιά τους και να ειδοποιούν την

αστυνομία και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Επίσης, πρέπει να έρχονται σε επαφή με δικηγόρο, ώστε να μάθουν τα δικαιώματά τους. Δεν πρέπει να συγχωρούν (τον θύτη-ούζυγο ή σύντροφο), να υπαναχωρούν, να του δίνουν μια τελευταία ευκαιρία, γιατί μπορεί να πληρώσουν αυτό το λάθος με τη ζωή τους. Καταγγελία στις κοινωνικές υπηρεσίες μπορούν να κάνουν ανώνυμα και οι παραπρητές, αυτοί που έχουν τη δύναμη να αποδειχθούν «καταλύτες» σε τέτοιου είδους θλιβερά φαινόμενα, ώστε αμέσως μετά την καταγγελία να αρχίσει να ξετυλίγεται το κουβάρι της (ενδοοικογενειακής) κακοποίησης. Σε δύος βγαίνουν στα τηλεοπτικά παράθυρα μετά το φονικό να δηλώσουν ότι «έπεσαν από τα σύννεφα» και πως «αυτός ο άνδρας (ο.ο. ο θύτης) δεν είχε ποτέ του πειράξει ούτε μύγα», ο κ. Οικονόμου απαντά ότι τα σημάδια κλιμάκωσης της βίας πάντοτε υπάρχουν. Κανένας άνθρωπος δεν ξυπνάει ένα πρώι και γίνεται ξαφνικά δολοφόνος, έχει δώσει στο παρελθόν δείγματα γραφής της βαριάς παθοψυχολογίας του και δυστυχώς, ειδικά στις κλειστές κοινωνίες της περιφέρειας, ο κοινωνικός περίγυρος, αντί να αναδειξει αυτά τα σημάδια, τα κρύβει κάτω από το χαλί, τα αποσιωπά,

Στην εθνική προσπάθεια για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας δεν υπάρχουν στρατόπεδα παρά μόνο ένας στόχος, η εξάλειψη της βίας.

χαντακώνοντας το θύμα. Κατά τον ειδικό, η μεγάλη ζημιά που έκαναν η πανδημία και ο εγκλεισμός είναι ότι αφενός οδήγησαν αυτούς τους ανθρώπους σε κλιμάκωση της βίαιης συμπεριφοράς και αφετέρου, σε εκείνες τις δύσκολες εποχές της καραντίνας που όλα «παρέλυσαν», τους έστειλε το μήνυμα ότι καταλύεται το κράτος, διαλύονται οι θεομοί, τίποτα δεν λειτουργεί. Κι αυτό είναι ένα πολύ εσφαλμένο μήνυμα για ανθρώπους με βαριά παθοψυχολογία, μπορεί να τους θωρίσει στο να «απασφαλίσουν», επισημαίνει ο κ. Οικονόμου. Παρότι έχει συντελεστεί πρόσδοση τις τελευταίες δεκαετίες στην Ελλάδα, υπάρχουν ακόμα απαρχαιωμένες αντιλήψεις και στερεότυπα αλλά και σημαντικές ελλείψεις σε όλες τις δομές του κράτους. Τις ελλείψεις αυτές θα μπορούσε σε έναν βαθμό να τις καλύψει και να τις αντισταθμίσει η κοινωνία, αν όλοι πράτταμε το ωστό ως ενεργοί παρατηρητές. Αυτό όμως, δυστυχώς, δεν το καταφέρνουμε. Το πιο άσχημο είναι ότι τα άτομα που εγκλωβίζουν τις γυναίκες-θύματα είναι οι άλλες γυναίκες του κοινωνικού τους περίγυρου. Πρόκειται για γυναίκες που έχουν υπάρξει και οι ίδιες θύματα και, αντί να παροτρύνουν όσες αντιμετωπίζουν έναν

βίαιο σύντροφο ή σύζυγο να τον εγκαταλείψουν, τις αποθαρρύνουν.

Οι θύτες κατά κανόνα παρακινούνται από τη ζήλια, η οποία γρήγορα μετατρέπεται σύμφωνα με τον κ. Οικονόμου σε μίσος και φόνο που οδηγεί στο έγκλημα. Δεν πρόκειται για έγκλημα πάθους ούτε φυσικά σημαίνει ότι οι άνδρες που σκοτώνουν τις γυναίκες τους ισχαρούν. Η αγάπη δεν εμπειρέχει καμία μορφή βίας. Η αγάπη δεν τιμωρεί, δεν πονά και σε καμία περίπτωση δεν οκοτώνει.

